

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
137/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2018. szeptember 20.

A C-51/17. sz. ügyben hozott ítélet
OTP Bank Nyrt. és OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt. kontra Ilyés Teréz és
Kiss Emil

Az árfolyamkockázatot a kölcsönfelvevőre telepítő, nem jogszabályi rendelkezéseket tükröző, nem világosan megfogalmazott szerződési feltételek tisztességtelen jellege bírósági felülvizsgálat tárgyát képezheti

Ilyés Teréz és Kiss Emil 2008 februárjában svájci frankban (CHF) nyilvántartott kölcsönre vonatkozó kölcsönszerződést kötött egy magyar bankkal. A szerződés értelmében a havi törlesztőrészeket forintban (HUF) kellett megfizetni, de e részek összegét a HUF és a CHF aktuális árfolyama alapján számították ki. Ezenfelül a kölcsönfelvevők vállalták, hogy viselik a két pénznem árfolyamának esetleges fluktuációjához kapcsolódó kockázatot.

A későbbiekben az árfolyam jelentős mértékben megváltozott a kölcsönfelvevők terhére, ami az általuk fizetendő havi törlesztőrészek összegének nagymértékű megemelkedését eredményezte. Ilyés T. és Kiss E. 2013 májusában a magyar bíróságok előtt keresetet indítottak az OTP Bank és az OTP Faktoring ellen, amelyekre a szóban forgó kölcsönszerződésből származó követelését a hitelező átruházta. Ezen eljárás során felmerült az a kérdés, hogy az árfolyamkockázatot a kölcsönfelvevőkre terhelő szerződési feltételt az érintett bank nem világosan és érthetően fogalmazta-e meg, és emiatt e feltétel a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló irányelv¹ értelmében tisztességtelennek tekinthető-e.

Közben Magyarország 2014-ben olyan törvényeket fogadott el, amelyek a deviza alapú kölcsönszerződésekben megszüntettek bizonyos tisztességtelen feltételeket, az ilyen szerződések alapján fennálló összes fogyasztói tartozást forintosították, és a Magyar Nemzeti Bank által meghatározott árfolyamot rendelték alkalmazni. E törvények célja volt továbbá a deviza alapú kölcsönszerződésekben foglalt bizonyos feltételeknek az irányelvvel való ellentétességét érintően a Kúria által elfogadott polgári jogegységi határozat² (e határozatot a Bíróság Kásler ügyben hozott ítélete³ alapján hozták meg) végrehajtása is. Az új törvények azonban fenntartották a magyar forintnak a svájci frankkal szembeni leértékelődése esetén fenyegető árfolyamkockázatnak a fogyasztóra terhelését.

Tekintettel arra, hogy az irányelv értelmében nem tartoznak a hatálya alá azok a szerződési feltételek, amelyek kötelező érvényű törvényi vagy rendeleti rendelkezéseket tükröznek, a Fővárosi Ítéltábla, amely Ilyés T. és Kiss E. ügyében eljár, azt kérdezi a Bíróságtól, hogy értékelheti-e valamely szerződési feltétel tisztességtelenségét, amennyiben az nem világos és érthető jellegű, annak ellenére, hogy a magyar jogalkotó hallgatólagosan jóváhagyta az árfolyamkockázatnak a kölcsönfelvevőre való terhelését, mivel azzal kapcsolatban nem rendelkezett.

Mai ítéletében a Bíróság emlékeztet: **azt a szabályt, amely a kötelező érvényű törvényi vagy rendeleti rendelkezéseket tükröző feltételeket kizárja az irányelv hatálya alól, az igazolja, hogy joggal feltételezhető, hogy a nemzeti jogalkotó a meghatározott szerződések feleit megillető jogok és az őket terhelő kötelezettségek összességére nézve egyensúlyt teremtett. Ez azonban**

¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13 tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.).

² 2/2014. polgári jogegységi határozat.

³ 2014. április 30-i Kásler ítélet ([C-26/13](#); lásd a [66/14](#). sz. sajtóközleményt is).

nem jelenti azt, hogy valamely más, a jogszabályi rendelkezésekkel nem érintett szerződési feltétel – mint például a jelen esetben az, amely az árfolyamkockázatra vonatkozik – **szintén teljes egészében ki lenne zárva ezen irányelv hatálya alól**. Az ilyen feltétel tisztességtelen jellegét tehát a nemzeti bíróság értékelheti, amennyiben eseti vizsgálat alapján arra a megállapításra jut, hogy az adott feltételt nem világosan és érthetően fogalmazták meg⁴.

E tekintetben a Bíróság álláspontja szerint **a pénzügyi intézmények kötelesek elegendő tájékoztatást nyújtani a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E követelmény magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára. Ebből az következik, hogy az átlagos – általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő – fogyasztó számára lehetőséget kell biztosítani nem csupán annak felismerésére, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeinek értékelésére is.**

A Bíróság kimondja továbbá, hogy a szerződési feltételek világosságát és érthetőségét a szerződés megkötésével kapcsolatos, a szerződés megkötésekor fennálló összes körülményre, valamint a szerződés összes többi feltételére hivatkozva kell értékelni, azon körülmény ellenére is, hogy e feltételek némelyikét a nemzeti jogalkotó utólag tisztességtelennek nyilvánította vagy ilyennek vélelmezte, és ennek alapján azok semmisségét állapította meg.

Végül a Bíróság megerősíti, hogy a nemzeti bíróságnak a felperesként eljáró fogyasztó helyett hivatalból figyelembe kell vennie az árfolyamkockázatot telepítő szerződési feltételen kívüli szerződési feltételek adott esetben tisztességtelen jellegét, amennyiben a rendelkezésére állnak az ehhez szükséges jogi és ténybeli elemek.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

---

⁴ 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet (C-186/16; lásd a [103/17.](#) sz. sajtóközleményt is).